Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0014

Mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport

Europaparlamentets resolution av den 21 januari 2026 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2025 (2025/2166(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

– med beaktande av den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna,

– med beaktande av artiklarna 2, 3, 8, 21, 23 och 36 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),

– med beaktande av artiklarna 17 och 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

– med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och FN:s övriga relevanta konventioner om och instrument för mänskliga rättigheter,

– med beaktande av FN:s konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord, som antogs den 9 december 1948,

– med beaktande av Genèvekonventionen angående krigsfångars behandling, som antogs den 12 augusti 1949,

– med beaktande av FN:s konvention av den 10 december 1984 mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och dess fakultativa protokoll, som antogs den 18 december 2002,

– med beaktande av FN:s deklaration om urfolks rättigheter, som antogs av FN:s generalförsamling den 13 september 2007,

– med beaktande av FN:s konvention av den 12 december 2006 om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och dess fakultativa protokoll, som antogs den 13 december 2006,

– med beaktande av förklaringen om avskaffande av alla former av intolerans och diskriminering på grundval av religion eller trosuppfattning, som FN:s generalförsamling proklamerade i sin resolution 36/55 av den 25 november 1981,

– med beaktande av FN:s förklaring om rättigheter för personer som tillhör nationella eller etniska, religiösa och språkliga minoriteter av den 18 december 1992,

– med beaktande av FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989 och dess två fakultativa protokoll, som antogs den 25 maj 2000,

– med beaktande av protokoll nr 6 och 13 till Europarådets konvention av den 28 april 1983 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, avseende avskaffande av dödsstraffet,

– med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 27 januari 2025 om EU:s prioriteringar i FN:s forum för mänskliga rättigheter 2025,

– med beaktande av EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024, som antogs av rådet den 17 november 2020, och halvtidsöversynen, som antogs den 9 juni 2023,

– med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/1998 av den 7 december 2020 om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättande av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen – om ändring och upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1601 och rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009[2],

---

1 EUT L 410 I, 7.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1998/oj.

2 EUT L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– med beaktande av EU:s strategi för barnets rättigheter (COM(2021)0142),

– med beaktande av EU:s riktlinjer för främjande och skydd av religions- och trosfrihet,

– med beaktande av EU:s riktlinjer om yttrandefrihet online och offline, som rådet antog den 12 maj 2014,

– med beaktande av de reviderade EU-riktlinjerna för EU:s politik gentemot tredjeländer i fråga om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, som rådet antog den 16 september 2019,

– med beaktande av de reviderade EU-riktlinjerna om barn och väpnad konflikt, som rådet godkände den 24 juni 2024,

– med beaktande av det gemensamma förslaget från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 3 maj 2023 till en rådets förordning om restriktiva åtgärder mot allvarlig korruption (JOIN(2023)0013),

– med beaktande av EU:s riktlinjer för främjande av efterlevnaden av internationell humanitär rätt,

– med beaktande av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen av den 17 juli 1998,

– med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2019 om EU:s riktlinjer och mandatet för EU:s särskilda sändebud för främjandet av religions- och trosfrihet utanför EU[3],

– med beaktande av sin resolution av den 8 juli 2021 om EU:s globala system för människorättsliga sanktioner (EU:s Magnitskijlag)[4],

– med beaktande av rådets slutsatser av den 27 maj 2024 om anpassning av EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 till den fleråriga budgetramen 2021–2027,

– med beaktande av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder 2021–2025 (EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet),

– med beaktande av EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare, som rådet antog den 14 juni 2004,

– med beaktande av EU:s årsrapport 2024 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen,

---

3 EUT C 411, 27.11.2020, s. 30.
4 EUT C 99, 1.3.2022, s. 152.

– med beaktande av Sacharovpriset för tankefrihet, som 2025 tilldelades den belarusiska journalisten Andrzej Poczobut och den georgiska journalisten Mzia Amaglobeli,

– med beaktande av sin resolution av den 2 april 2025 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2024[5], och sina tidigare resolutioner om föregående årsrapporter,

– med beaktande av sina resolutioner om kränkningar av mänskliga rättigheter samt av demokratiska och rättsstatliga principer (brådskande resolutioner) som antagits i enlighet med artikel 150 i arbetsordningen, särskilt de som antogs 2025,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A10-0262/2025), och av följande skäl:

A. EU bygger på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, enligt vad som fastställs i artiklarna 2 och 21 i EU-fördraget. EU:s åtgärder i hela världen måste utgå från de mänskliga rättigheternas universalitet och odelbarhet och det faktum att ett verkningsfullt skydd och försvar av mänskliga rättigheter och demokrati står i centrum för EU:s yttre åtgärder.

B. Konsekvens och samstämdhet mellan EU:s interna och externa politik är avgörande när det gäller att skapa en verkningsfull och trovärdig EU-politik för mänskliga rättigheter och försvara och stödja frihet och demokrati.

C. Demokratiska system har bäst förutsättningar för att garantera att alla ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. En värld bestående av demokratier, närmare bestämt mogna demokratiska system, är en säkrare värld överlag, eftersom deras betydande kontroller och motvikter motverkar autokratiers oberäkneliga beteende på den internationella arenan. I dag lever endast 29 procent av världens befolkning i liberala demokratier, vilket är en kraftig minskning jämfört med 52 procent 2009. Auktoritärt styre, illiberalism och populism är på frammarsch, vilket hotar den regelbaserade världsordningen, skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna i världen samt de värden och principer

---

5 EUT C, C/2025/4390, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

som unionen bygger på. Även terrorismen och extremismen ökar och hotar dessa värden och principer.

D. EU är en stark förespråkare av och ger sitt fulla stöd till multilateralismen, en regelbaserad världsordning och de universella värden, principer och normer som vägleder FN:s medlemsstater och som dessa stater har förbundit sig att upprätthålla i enlighet med FN-stadgan.

E. Det globala bakslaget när det gäller jämställdhet och grundläggande rättigheter, inklusive kvinnors rättigheter, och den ökande hbtqi+-fientliga retoriken undergräver rättigheterna för de mest sårbara människorna.

F. Missbruk av teknik för digital övervakning och artificiell intelligens hotar i allt högre grad den personliga integriteten, yttrandefriheten och människorättsförsvarare.

G. Legitimiteten i den regelbaserade världsordningen, som EU stöder till fullo och strävar efter att skydda, är beroende av efterlevnaden av beslut från internationella organ, såsom FN:s säkerhetsråds resolutioner samt order och beslut från Internationella domstolen och Internationella brottmålsdomstolen (ICC). Det förekommer allt fler och helt nya globala hot mot efterlevnaden av sådana order och beslut samt, rent allmänt, av internationell rätt, människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt i framväxande och pågående konflikter. Auktoritära och illiberala regimer snedvrider användningen av multilaterala forum för att driva en reaktionär agenda som hotar de mänskliga rättigheterna och den multilaterala och regelbaserade världsordningen. Att multilaterala organisationer misskrediteras och attackeras får allvarliga konsekvenser, såsom att det främjar en kultur av straffrihet. Internationella institutioner, deras tjänstemän och de som samarbetar med dem har kommit att utsättas för allt fler attacker och hot. Världssamfundet, inbegripet EU, bär ett ansvar för att upprätthålla den regelbaserade världsordningen genom att säkerställa universell efterlevnad, även från sina partners sida.

H. Massiva nedskärningar i den internationella finansieringen för mänskliga rättigheter, demokratistöd och oberoende medier har gjort EU till en av de sista stora globala aktörerna på detta område.

I. FN:s ekonomiska situation är allvarligt oroande och svår, med en personalminskning på 20 % och en nedskärning av den allmänna budgeten med 500 miljoner US-dollar, tillsammans med ytterligare betydande nedskärningar av FN-organ som arbetar med fredsbevarande uppdrag, humanitära insatser och hälso- och sjukvårdsfrågor till följd av att internationellt ekonomiskt stöd har dragits in.

J. EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 förlängdes till 2027, och arbetet med att utarbeta en förbättrad plan för 2028–2034 bör inledas, jämte den nya fleråriga budgetramen, för att hantera de nya utmaningar som världen står inför. Den föreslagna nya fleråriga budgetramens reviderade struktur saknar ett särskilt program och en särskild budgetöronmärkning för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstaten, vilket väcker farhågor om underfinansiering, bristande förutsägbarhet och urholkning av tematiska prioriteringar.

K. Människorättsförsvarare, däribland kvinnorättsförsvarare, och organisationer i det civila samhället är viktiga partner i EU:s insatser för att skydda och främja de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstaten. Regeringar och icke-statliga aktörer runt om i världen begränsar det medborgerliga utrymmet alltmer genom att i allt högre grad censurera, tysta och trakassera bland annat människorättsförsvarare och organisationer i det civila samhället, journalister, religiösa samfund, oppositionsledare och andra utsatta grupper när dessa utför sitt arbete.

L. Regeringar runt om i världen censurerar, tystar och trakasserar i allt högre grad människorättsförsvarare och organisationer i det civila samhället när dessa utför sitt arbete. Detta beteende tar sig uttryck i bland annat strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt (munkavleprocesser), restriktiv regeringspolitik, förtalskampanjer, diskriminering, hot och våld, inklusive utomrättsliga avrättningar, bortföranden och godtyckliga gripanden och frihetsberövanden. Attackerna mot människorättsförsvarare riktar sig i allt större utsträckning också mot deras familjer och omgivning.

M. Förföljelse av religiösa minoriteter utgör en kränkning av religions- och trosfriheten, en av de grundläggande rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i folkrätten.

N. Kristna samfund i Mellanöstern, som är bland de äldsta i världen, fortsätter att utsättas för allvarlig förföljelse, diskriminering, tvångsförflyttning och begränsningar av sin religions- och trosfrihet.

O. Genom direktiv (EU) 2024/1712[6] ändrades direktiv 2011/36/EU[7] för att utnyttjande av surrogatmoderskap, tvångsäktenskap och illegal

---

6 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1712 av den 13 juni 2024 om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer (EUT L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj).

7 Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj).

adoption skulle tas med bland de metoder som utgör människohandel.

P. I Istanbulkonventionen, som EU nyligen anslöt sig till trots att bara vissa medlemsstater ratificerat den, bekräftas att väpnade konflikter medför upprepade människorättskränkningar som drabbar civilbefolkningen och särskilt kvinnor, där våldtäkter och sexuellt våld används som krigsvapen, och som drabbas av intensifierat könsrelaterat våld under och efter konflikterna, med överlevare som lämnas utan tillgång till rättslig prövning eller adekvat medicinskt och psykologiskt stöd. I ovannämnda konvention definieras våld mot kvinnor som ett brott mot de mänskliga rättigheterna.

Q. Jämställdhet är ett av EU:s grundläggande värden, och kvinnors och flickors mänskliga rättigheter, inbegripet deras sexuella och reproduktiva rättigheter, fortsätter att kränkas världen över. Kvinnor påverkas på ett alldeles särskilt sätt och i oproportionerlig omfattning av konflikter, klimatförändringar och migration, i form av exempelvis ökade risker för könsrelaterat våld, ekonomisk marginalisering och barriärer för tillgång till resurser. Kvinnofokuserade människorättsförsvarare och organisationer i det civila samhället fortsätter att uppleva en inskränkning av utrymmet för deras viktiga arbete, liksom hot om våld, trakasserier och skrämseltaktik.

R. Organisationer i det civila samhället som företräder personer med funktionsnedsättning och deras familjer spelar en viktig roll när det gäller att främja mänskliga rättigheter och bygga demokratiska och inkluderande samhällen. Personer med funktionsnedsättning, särskilt kvinnor och flickor, utsätts för intersektionell diskriminering i samband med konflikter, migration och människohandel, och EU:s yttre åtgärder måste säkerställa fullständig inkludering och lika tillgång för dem, i linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

S. Klimatkrisen utgör ett hot mot hela mänskligheten och är i grund och botten en människorättskris i och med att den undergräver rätten till liv, mat, vatten och sanitet, hälsa, kultur och mer än så i världens alla regioner, vilket erkänns av den internationella klimatpanelen (IPCC) och FN:s råd för mänskliga rättigheter.

T. Demokratistöd står i centrum för EU:s yttre åtgärder, med valövervakning som ett av de viktigaste instrumenten i EU:s verktygslåda.

U. Under 2024 gick mer än hälften av världens befolkning till valurnorna, och många av valen präglades av manipulation, desinformation och försök till inblandning inifrån landet eller från utlandet. Det går att se liknande mönster under 2025.

V. Det internationella pressfrihetsindexet för 2025 från Reportrar utan gränser visar att mer än hälften av världens befolkning bor i länder där pressfriheten befinner sig i en ”mycket allvarlig” situation, och det globala läget för pressfriheten klassificeras nu som en ”svår situation” för första gången i indexets historia. Enligt barometern för 2025 från Reportrar utan gränser (av den 10 september 2025) har 51 journalister och mediearbetare dödats sedan den 1 januari 2025, medan 527 hållits fängslade, 25 hållits som gisslan och 142 förklarats saknade.

W. Det senaste året har präglats av ökad spridning av lagar om utländskt inflytande och om så kallade utländska agenter, även i länder med status som EU-kandidater, med udden mot organisationer i det civila samhället och mediekanaler, i ett försök att hindra dessa från att ta emot ekonomiskt stöd från utlandet, inklusive EU och dess medlemsstater, vilket främjar ett klimat av rädsla och självcensur.

X. 272 miljoner barn och ungdomar är berövade sin grundläggande rätt till utbildning och går inte i skolan, vilket innebär en betydande ökning med 21 miljoner jämfört med den senaste rapporterade uppskattningen på 251 miljoner enligt Unescos Global Education Monitoring Report 2025. Flickor och kvinnor fortsätter att drabbas inte bara av fattigdom utan också av kulturella normer, könsdiskriminering, barnäktenskap och våld genom en officiell, diskriminerande politik som hindrar dem från att få tillgång till utbildning och tillträde till arbetsmarknaden, och enligt Unicef har var tredje tonårsflicka från de fattigaste hushållen aldrig gått i skolan.

Y. Det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter – EU:s Magnitskijlag[8], som antogs i december 2020 – gör det möjligt för EU att införa restriktiva åtgärder mot enskilda personer och enheter som är ansvariga för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna runt om i hela världen. Vissa EU-medlemsstater har antagit sin egen nationella lagstiftning av Magnitskijtyp.

Z. Transnationellt förtryck är en väldokumenterad företeelse, i en omvärld där situationen för de mänskliga rättigheterna försämras, det medborgerliga utrymmet krymper och de auktoritära regimerna blir allt fler och alltmer repressiva och aggressiva.

---

8 Rådets beslut (Gusp) 2020/1999 av den 7 december 2020 om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna (EUT L 410 I, 7.12.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1999/oj) och rådets beslut (EU) 2020/1998 av den 7 december 2020.

AA. Rättsväsendets bristande oberoende undergräver maktdelningen, försvagar rättsstaten och bidrar till en demokratisk tillbakagång.

AB. Territorier tillhörande vissa länder – även inom EU – står fortfarande under militär ockupation av utländsk makt i strid med folkrätten och relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd. Det förekommer alltjämt ständiga kränkningar av de mänskliga rättigheterna, inbegripet äganderätten, rörelsefriheten och den fria religionsutövningen, liksom begränsningar av tillgången till och bevarandet av det kulturella och religiösa arvet i de ockuperade områdena. Frågan om försvunna personer och familjers rätt till sanning och rättvisa är fortfarande olöst.

Växande hot och globala utmaningar i fråga om mänskliga rättigheter och demokrati

1. Europaparlamentet upprepar sina ståndpunkter från sin årsrapport för 2024 – antagen den 2 april 2025 – avseende de mänskliga rättigheternas universalitet och odelbarhet och skyddet av alla människors inneboende värdighet, på grundval av EU:s värden och principer som unionens åtgärder i internationella sammanhang ska utgå från enligt artikel 21 i EU-fördraget. Parlamentet upprepar i synnerhet sina slutsatser om rättigheterna för kvinnor, barn, migranter och flyktingar samt religiösa och etniska minoriteter, och för alla dem som fortsätter att påverkas av särskilt försåtliga människorättskränkningar på grund av ras, etnicitet, religion, kast, kön, sexualitet, funktionsnedsättning eller socioekonomisk status, samt oron över kränkningarna av tanke-, samvets- och religionsfriheten, yttrandefriheten och mediefriheten, liksom rätten till information och deltagande i den offentliga debatten. Parlamentet bekräftar åter sitt orubbliga motstånd mot dödsstraffet.

2. Europaparlamentet insisterar på att en verklig respekt för och ett verkligt skydd av mänskliga rättigheter och friheter måste utgöra hörnstenen i EU:s utrikespolitik. Parlamentet uppmanar EU att fortsätta att utveckla en omfattande verktygslåda för att stärka mänskliga rättigheter och demokrati globalt. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta att föregå med gott exempel, i enlighet med sina värden, för att främja och strikt upprätthålla mänskliga rättigheter och internationell rättvisa.

Demokratisk tillbakagång

3. Europaparlamentet fördömer den försämrade situationen för de mänskliga rättigheterna globalt sett och den tydligt ökande trenden med kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna och demokratisk tillbakagång runt om i världen, som bland annat tar sig uttryck i kränkningar av kvinnors rättigheter, avrättningar, utomrättsligt dödande, godtyckliga gripanden och frihetsberövanden, tortyr och misshandel, könsrelaterat våld samt

hårdare tag mot det civila samhället, politiska motståndare, marginaliserade och utsatta grupper, däribland barn och äldre, migranter, flyktingar och asylsökande samt etniska och religiösa minoriteter.

4. Europaparlamentet betonar att EU måste vara fullt berett att motverka framväxten av auktoritärt styre, totalitarism och populism samt de tilltagande kränkningarna av principerna om de mänskliga rättigheternas, demokratins och den internationella humanitära rättens universalitet. Parlamentet konstaterar att rätten att delta i fria och rättvisa val angrips av auktoritära, totalitära och illiberala regimer. Parlamentet beklagar djupt att hindren för ett fullständigt åtnjutande av sådana rättigheter tilltar i ett antal mogna demokratier. Parlamentet understryker att ovannämnda regimer genomför skenval för att legitimera sin makt, då valen saknar verkliga förutsättningar för opposition, legitimitet och pluralism.

5. Europaparlamentet betonar vikten av att tillhandahålla utbildning av god kvalitet för flickor och säkerställa lika möjligheter, en nödvändighet för kvinnors egenmakt och för att kvinnor ska kunna utöva sina rättigheter fullt ut. Parlamentet understryker att investeringar i flickors utbildning globalt ger positiva resultat för samhällen i flera generationer framöver. Parlamentet framhåller på nytt nödvändigheten av åldersanpassad, evidensbaserad och heltäckande sexual- och samlevnadsundervisning och av att både inom och utanför EU undanröja könsstereotyper och skadliga samhällsnormer som är drivkrafter för ojämlikhet.

6. Europaparlamentet betonar det avgörande behovet av att skydda gravida kvinnors rättigheter och säkerställa heltäckande stöd för deras hälsa, säkerhet och värdighet.

7. Europaparlamentet betonar vikten av att bekämpa alla former av sexuellt utnyttjande av kvinnor, inbegripet människohandel för sexuellt utnyttjande. Parlamentet understryker behovet av att förebygga och motverka legalisering och normalisering av prostitution, som riskerar att förstärka exploatering, övergrepp och organiserad brottslighet. Parlamentet efterlyser effektiva strategier för att förebygga, skydda och stödja offer och för att lagföra dem som tjänar på sexuellt utnyttjande.

8. Europaparlamentet upprepar att våldtäkt fortfarande är en av de mest utbredda kränkningarna av de mänskliga rättigheterna, och påminner om att våldtäkt – termen definierad på grundval av avsaknad av samtycke – måste kriminaliseras i EU-rätten på den befintliga rättsliga grunden. Parlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag användningen av våldtäkt och andra former av sexuellt våld som krigsvapen för att terrorisera civilbefolkningen, undertrycka motstånd och förstöra samhällen. Parlamentet påminner om att sådana handlingar kan utgöra krigsförbrytelser, brott mot

mänskligheten eller handlingar som bidrar till folkmord enligt internationell rätt.

9. Europaparlamentet riktar en uppmaning till EU och globala aktörer att fördöma sedvänjor som kvinnlig könsstympning, tvångsäktenskap och barnäktenskap samt ”hedersbaserade” våldshandlingar och mord. Parlamentet vill se beslutsamma åtgärder i hela EU och globalt för att förhindra människohandel med kvinnor och flickor och stödja offer för sexuellt och könsrelaterat våld.

10. Europaparlamentet betonar att cyberattacker, desinformation och felaktig information, som ofta används som verktyg för utländsk inblandning, även i samband med val, bidrar till denna trend med demokratisk tillbakagång. Parlamentet understryker att trovärdiga, oberoende och diversifierade informationskällor och kvalitetsjournalistik är avgörande inte bara för transparens och ansvarsskyldighet utan även för de demokratiska institutionernas resiliens och medborgarnas informerade deltagande i det offentliga livet. Parlamentet är därför djupt oroat över de växande och mångfasetterade utmaningarna för oberoende medier, bland annat de ökande attackerna mot journalister och minskningen av tillgänglig finansiering. Parlamentet upprepar att yttrandefrihet är en mänsklig rättighet som är avgörande för utvecklingen av ett pluralistiskt och demokratiskt samhälle. Parlamentet fördömer att journalister, människorättsförsvarare och organisationer i det civila samhället allt oftare censureras, tystas och trakasseras när de utför sitt arbete genom tillämpning av lagar om så kallade utländska agenter samt lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som antas av auktoritära och illiberala regimer. Parlamentet noterar att detta beteende tar sig uttryck i bland annat strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt (munkavleprocesser), restriktiv regeringspolitik, transnationellt förtryck, förtalskampanjer, diskriminering, hot, godtyckliga frihetsberövanden och våld, med långvariga konsekvenser för deras karriär och säkerhet, Parlamentet framhåller i detta avseende den roll som faktagranskare spelar i medielandskapet, då de säkerställer att allmänheten kan lita på den information de får.

11. Europaparlamentet framhäver den viktiga roll som det civila samhället spelar för en välfungerande demokrati. Parlamentet är ytterst oroat över den pågående inskränkningen av utrymmet för det civila samhället och de växande hoten mot det arbete som utförs av människorättsförsvarare och medlemmar i organisationer i det civila samhället, liksom mot deras familjer, personer i deras närhet och deras advokater, och oroas särskilt av de alltmer sofistikerade metoder som används för att förfölja dem. Parlamentet fördömer skarpt att de utsätts för godtyckliga frihetsberövanden och mord. Parlamentet beklagar djupt de åtgärder som regeringar runt om i världen vidtagit för att minska det medborgerliga utrymmet, i form av exempelvis införande av skräddarsydd lagstiftning som syftar till

att begränsa finansieringen av icke-statliga organisationer, inklusive finansieringen från utländska källor, antagande av lagar om så kallade utländska agenter och missbruk av lagar mot terrorism eller korruption i syfte att begränsa mötesfriheten och undertrycka människorättsförsvarare. Parlamentet fördömer tillslagen mot fredliga demonstranter och mot ungdoms- och studentledda protester och organisationer i världen, med fall av tortyr och misshandel som resulterar i dödsfall och andra allvarliga kränkningar.

12. Europaparlamentet fördömer att ett oberoende civilsamhällesdeltagande i multilaterala forum förhindras, genom bland annat instrumentalisering av regeringsnära icke-statliga organisationer och genom skrämseltaktik och repressalier.

13. Europaparlamentet framhåller människorättsförsvararnas avgörande arbete för att främja de mänskliga rättigheterna. Parlamentet beklagar dock djupt de ökande attackerna mot människorättsförsvarare. Parlamentet fördömer den straffrihet med vilken förövare begår övergrepp mot människorättsförsvarare i såväl den offentliga som den privata sfären. Parlamentet understryker de särskilda hot som kvinnliga människorättsförsvarare utsätts för och bristen på ansvarsskyldighet för sådana handlingar. Parlamentet noterar de alltmer sofistikerade metoder som används för att förfölja dem inom och utanför deras länder, bland annat genom olika former av transnationellt förtryck och hot, inklusive genom ekonomiska medel, övervakning, skrämseltaktik, digitala trakasserier och politiskt motiverade frihetsberövanden av oliktänkande och aktivister utomlands.

14. Europaparlamentet betonar att autokratiska och illiberala regimer allt oftare utnyttjar internationell finans- och cybersäkerhetslagstiftning, såsom lagarna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism eller standarderna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder, på ett olagligt sätt för att angripa oliktänkande och erhålla deras beteendedata, även på EU:s territorium.

15. Europaparlamentet påminner om att hbtqi+-personer i situationer med krig och tvångsförflyttningar är särskilt sårbara och utsätts för förföljelse och våld. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att se till att EU:s externa bistånd omfattar skydds- och säkerhetsåtgärder i dessa situationer.

16. Europaparlamentet betonar att omsorgsbördan i samband med konflikter och tvångsförflyttningar i oproportionerligt hög grad bärs av kvinnor och flickor, vilket begränsar deras tillgång till utbildning och deras deltagande i arbetslivet och politiken. Parlamentet vill att EU:s humanitära bistånd ska omfatta åtgärder till stöd för anhörigvårdare.

17. Europaparlamentet anser att användningen av ny och framväxande teknik, såsom artificiell intelligens (AI), visserligen har potential att avsevärt förbättra människors välbefinnande, men att en obegränsad eller omdömeslös användning av AI också utgör ett allvarligt hot mot demokratin och de mänskliga rättigheterna, även med tanke på att denna utveckling kan formas av partiska data och drivas av algoritmer som ofta förstärker diskrimineringen. Parlamentet fördömer auktoritära regimers ökande felaktiga användning och missbruk av ansiktsigenkänningsteknik, digital massövervakning, deepfakes och desinformationskampanjer, censur av onlineinnehåll och undertryckande av information, cyberattacker, dataintrång och statligt understödda påverkansoperationer online samt det ökande antalet nedstängningar av internet som kraftfulla tvångsmedel. Parlamentet understryker att nedstängningar av internet är något som auktoritära regimer ofta tar till för att tysta politiska dissidenter och kringskära den politiska friheten. Parlamentet noterar att den relevanta tekniken, i avsaknad av robusta minimiskyddsåtgärder för mänskliga rättigheter, riskerar att exporteras till autokratiska system, vilket också underlättar kränkningar av de mänskliga rättigheterna i andra länder.

18. Europaparlamentet fördömer vågen av motstånd i olika delar av världen mot jämställdhet och kvinnors och hbtqi+-personers rättigheter. Parlamentet betonar att dessa trender utgör ett hot mot de grundläggande principerna i EU-fördraget.

19. Europaparlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag de ökande angreppen på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter runt om i världen. Parlamentet bekräftar att nekande av heltäckande tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa av god kvalitet, inbegripet säker och laglig abort, utgör en form av könsrelaterat våld.

20. Europaparlamentet uttrycker på nytt sin oro över kränkningarna av rätten till tanke-, samvets-, religions- och trosfrihet och den globala ökningen av intolerans mot lokala aktörer inom trossamfund samt religiösa samfund. Parlamentet beklagar djupt den politiska instrumentaliseringen av religiösa identiteter och uteslutandet av religiösa minoriteter, inklusive från politiskt deltagande, samt angreppen mot kulturella och historiska platser. Parlamentet betonar att friheten att välja religion eller tro är en mänsklig rättighet, som inte kan bestraffas. Parlamentet fördömer därför förekomsten och tillämpningen av så kallade apostasilagar och hädelselagar som leder till hårda straff, förnedrande behandling och i vissa fall till och med dödsdomar.

21. Europaparlamentet fördömer kommersiellt surrogatmoderskap i reproduktionssyfte som kan inbegripa exploatering och användning av kvinnors kroppar för ekonomisk eller annan vinning, i synnerhet när det gäller särskilt utsatta kvinnor i länder utanför EU.

Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta åtgärder till stöd för arbetet mot kommersiellt surrogatmoderskap.

Multilateralt samarbete

22. Europaparlamentet uttrycker djup oro över den ihållande globala krisen när det gäller ansvarsskyldighet och lyfter fram den pågående kampen för att få ett slut på straffriheten för kränkningar av grundläggande internationella mänskliga rättigheter och humanitär rätt i konflikter över hela världen. Parlamentet bekräftar det humanitära biståndets grundläggande neutralitet och viktiga roll i alla konflikt- och krissituationer. Parlamentet framhåller de allvarliga återverkningarna av att multilaterala organisationer, däribland FN, undergrävs och attackeras, vilket riskerar att främja en kultur av straffrihet och försvaga både förtroendet för och effektiviteten i FN-systemet. Parlamentet uppmanar EU att försvara den internationella rättsliga ramen och att genomföra kraftfulla åtgärder för att säkerställa efterlevnad av dessa lagar. Parlamentet är djupt oroat över att multilaterala institutioners arbete för de mänskliga rättigheterna och den regelbaserade världsordningen hotas och angrips på ett aldrig tidigare skådat sätt. Parlamentet beklagar djupt vissa länders beslut att dra sig ur FN:s råd för mänskliga rättigheter och deras tillkännagivanden om att de inte kommer att delta i den allmänna återkommande utvärderingen. Parlamentet fördömer de ständiga försöken att undergräva och misskreditera FN, dess generalsekreterare, dess särskilda rapportörer och dess organ, även de som tillhandahåller humanitärt bistånd, samt angreppen mot fredsbevarande uppdrag.

23. Europaparlamentet upprepar att EU och dess medlemsstater måste tala med en enda röst i FN och i andra multilaterala forum för att effektivt ta itu med globala utmaningar för mänskliga rättigheter och demokrati i dessa forum och stödja så kraftfulla formuleringar som möjligt i linje med internationella människorättsnormer. Parlamentet betonar att den nuvarande multilaterala ordningen i sin struktur fullt ut måste införliva nya globala aktörer som fokuserar på demokrati och mänskliga rättigheter såsom EU. Parlamentet uppmanar därför EU och dess medlemsstater att arbeta för att säkerställa en permanent plats för EU i multilaterala forum, särskilt i FN:s säkerhetsråd, utöver befintliga platser som innehas av medlemsstater.

24. Europaparlamentet uttrycker djup oro över auktoritära, totalitära och illiberala regimers eskalerande attacker mot den regelbaserade världsordningen, särskilt genom deras oprovocerade och omotiverade angrepp mot fredliga grannländer, samt genom åtgärder som syftar till att undergräva FN-organens effektiva funktion, inbegripet missbruk av vetorätten i FN:s säkerhetsråd.

25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och likasinnade partner att utveckla en robust strategi, att intensifiera sina insatser för att motverka denna oroande eskalering och att sända ett enat och starkt budskap om stöd till dessa organisationer när de attackeras eller hotas. Parlamentet menar att FN, dess organ och andra multilaterala organisationer behöver genomgå en reform för att effektivt kunna möta dessa tilltagande utmaningar och hot.

26. Europaparlamentet konstaterar att detta avsteg från en multilateral strategi för världsordningen inte bara utgör ett hot mot en fungerande lösning av de nuvarande kriserna, utan också gör det mer sannolikt att nya kriser uppstår. Parlamentet understryker att det multilaterala systemet, med FN och andra multilaterala forum i centrum, fortfarande är det effektivaste sättet att främja insatser för fred och säkerhet och respekt för mänskliga rättigheter samt hantera globala utmaningar på ett rättvist, hållbart och principbaserat sätt. Parlamentet lovordar FN:s roll när det gäller att främja mänskliga rättigheter, konfliktlösning och global styrning, särskilt i konfliktområden.

27. Europaparlamentet betonar att den ökande bristen på respekt för internationell rätt samt politiseringen av debatterna om internationella rättsinstitutioner, såsom Internationella domstolen och ICC, utgör ett existentiellt hot mot den regelbaserade världsordningen. Parlamentet uttrycker djup oro över det ökande åsidosättandet av och polariseringen kring internationell humanitär rätt och människorättslagstiftning. Parlamentet beklagar djupt de exempellösa hot som ICC står inför, särskilt på grund av sanktioner mot dess domare och personal. Parlamentet påminner om att internationell rätt och behöriga oberoende rättsliga myndigheter är avgörande för att upprätthålla internationell rättvisa, säkerställa ansvarsskyldighet och bekämpa straffrihet – nödvändiga förutsättningar för alla försoningsprocesser och en varaktig fred.

28. Europaparlamentet understryker att alla EU-medlemsstater, i egenskap av parter i Romstadgan, är rättsligt skyldiga att verkställa ICC:s arresteringsorder. Parlamentet påpekar att beslut om att bortse från dessa skyldigheter eller dra sig ur ICC strider mot EU:s regelverk och undergräver den regelbaserade världsordningen.

29. Europaparlamentet bekräftar EU:s starka stöd för Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Parlamentet uppmanar eftertryckligen alla stater som undertecknat den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna att fullt ut följa domstolens domar.

30. Europaparlamentet konstaterar med oro att vissa stater vid upprepade tillfällen har försökt förankra terminologi och begrepp i människorättsrådet som resulterar i att ansvarsskyldigheten

relativiseras. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att systematiskt avvisa sådana formuleringar.

31. Europaparlamentet uttrycker särskild oro över människorättssituationen i olagligt ockuperade territorier, även inom EU, och i samband med långvariga konflikter och de många frusna och osynliga konflikterna, samt efterlyser effektiva åtgärder för att förhindra allvarliga människorättskränkningar i dessa områden.

Utvärdering av EU:s verktygslåda för främjande och skydd av mänskliga rättigheter och demokrati runt om i världen

EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2027

32. Europaparlamentet noterar att tidsramen för EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati nu är anpassad till EU:s budgetcykel, vilket bör bidra till att säkerställa finansiering för handlingsplanens prioriteringar. Parlamentet påminner dock om att halvtidsöversynen saknade tydliga riktmärken för utvärdering och därmed inte gav någon tydlig vägledning när det gällde att åtgärda bristerna. Parlamentet anser att en fullständig översyn av EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati inte bör försenas ytterligare och att arbetet med att fastställa parametrarna för en förbättrad plan omedelbart bör inledas.

33. Europaparlamentet insisterar på att parlamentet måste involveras aktivt i utarbetandet av den nya handlingsplanen.

34. Europaparlamentet framhåller den roll som EU:s offentliga, parlamentariska och kulturella diplomati samt dess internationella kulturella förbindelser spelar för främjandet av mänskliga rättigheter och demokrati, och uppmanar utrikestjänstens avdelning för strategisk kommunikation och framförhållning att öka sina insatser i detta avseende, för vilket de bör ges tillräckliga resurser.

Finansiering av yttre åtgärder för mänskliga rättigheter och demokrati: det föreslagna instrumentet Europa i världen inom den fleråriga budgetramen 2028–2034

35. Europaparlamentet välkomnar målen med anknytning till mänskliga rättigheter och demokrati inom alla pelare i det föreslagna instrumentet Europa i världen och den föreslagna ökningen av EU:s finansiering av yttre åtgärder, särskilt med tanke på de dramatiska nedskärningarna från andra stora bidragsgivare på global nivå, som har en direkt inverkan på de mest utsatta befolkningsgrupperna. Parlamentet betonar att EU inte kan överbrygga gapet på egen hand.

36. Europaparlamentet beklagar dock djupt strykningen av det tematiska programmet om mänskliga rättigheter och demokrati som ett av EU:s flaggskeppsinstrument när det gäller att främja och skydda mänskliga rättigheter och demokrati runt om i världen, och

betonar behovet att konsekvent integrera en människorättsbaserad strategi i alla EU:s instrument för yttre åtgärder för att säkerställa samstämdhet, och beklagar avsaknaden av en specifik budget och öronmärkande av medel. Parlamentet framhåller sin roll i instrumentets programplaneringsprocess och uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att i god tid dela med sig av all relevant information så att parlamentet kan fullgöra sin roll i enlighet därmed.

37. Europaparlamentet understryker att det behövs tydliga procentuella mål, öronmärkta budgetposter och transparent spårning för att säkerställa att medlen på ett effektivt sätt bidrar till hanteringen av globala utmaningar och stöder utsatta befolkningsgrupper. Parlamentet upprepar att det är förbjudet att anslå EU-medel till verksamhet som strider mot EU:s grundläggande värden, såsom terrorism eller extremism.

38. Europaparlamentet beklagar djupt avsaknaden av transparenta och verkställbara villkor om mänskliga rättigheter och demokrati för samarbete med länder utanför EU, eftersom detta skulle vara ett effektivt verktyg för att i praktiken omsätta EU:s åtagande att främja de mänskliga rättigheterna i hela världen.

EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter

39. Europaparlamentet fortsätter att betrakta EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter som en viktig röst för EU:s externa människorättspolitik, eftersom denna bidrar till politikens synlighet och koherens, i nära samarbete och samordning med alla EU-organ.

EU:s särskilda sändebud för främjande och skydd av religions- och trosfrihet utanför EU

40. Europaparlamentet noterar att tjänsten som EU:s särskilda sändebud för främjande av religions- och trosfrihet utanför EU har varit vakant i mer än ett år. Parlamentet betonar behovet att säkerställa ett nära samarbete med den särskilda representanten för mänskliga rättigheter och rådets arbetsgrupp för de mänskliga rättigheterna.

EU:s handelsavtal och internationella avtal med länder utanför EU

41. Europaparlamentet betonar den avgörande roll som internationella avtal, inbegripet associerings- och handelsavtal, och instrument såsom det allmänna preferenssystemet (GSP) och GSP+ spelar när det gäller att sätta mänskliga rättigheter och demokratiska normer i centrum för EU:s förbindelser med länder utanför EU, uppmuntra och övervaka efterlevnaden av sådana normer och genomföra villkor om mänskliga rättigheter i EU:s utrikespolitik. Parlamentet upprepar sin uppmaning om att människorättsbedömningar bör införas och kraftfulla bestämmelser om mänskliga rättigheter inkluderas i

relevanta avtal mellan EU och länder utanför EU. Parlamentet understryker vikten av att ta itu med bristande jämställdhet och främja kvinnors rättigheter genom dessa avtal, bland annat genom att stödja kvinnors deltagande i ekonomin och skydda dem mot diskriminering och exploatering.

42. Europaparlamentet insisterar på att urfolks rättigheter, i enlighet med FN:s deklaration om urfolks rättigheter, konsekvent måste respekteras i EU:s avtal, utvecklingsprojekt och företagsverksamhet som påverkar deras mark eller resurser. Parlamentet betonar vikten av att upprätthålla urfolks rättigheter vad gäller en hållbar utveckling, klimatåtgärder och bevarande av den biologiska mångfalden.

43. Europaparlamentet påminner om företagens ansvar för att se till att deras verksamhet och leveranskedjor inte är inblandade i kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet understryker behovet att täppa till rättsliga och regleringsmässiga kryphål som skulle kunna utnyttjas av företag på bekostnad av mänskliga rättigheter och miljön. Parlamentet upprepar sitt starka stöd för arbetet i FN:s öppna mellanstatliga arbetsgrupp om transnationella bolag och andra affärsrörelser med avseende på mänskliga rättigheter för ett rättsligt bindande instrument om företag och mänskliga rättigheter.

EU:s dialoger om mänskliga rättigheter

44. Europaparlamentet noterar att 35 dialoger och samråd om mänskliga rättigheter anordnades under 2024. Parlamentet anser att dessa dialoger fortsatt utgör ett viktigt instrument för att främja mänskliga rättigheter och demokrati, men beklagar att de i många fall ses som ett fristående instrument snarare än viktiga inslag i ett varaktigt engagemang för mänskliga rättigheter i förbindelserna med länder och regioner utanför EU. Parlamentet efterlyser ett ökat och meningsfullt deltagande av det civila samhället i dialogerna. Parlamentet betonar att genuina civilsamhällesorganisationer inte får hindras från att delta i människorättsdialoger och att all dialog måste inbegripa dessa organisationer utan begränsningar. Parlamentet anser att det finns utrymme att mer systematiskt stärka parlamentets roll i dialogprocessen. Parlamentet upprepar behovet att ta upp enskilda fall, i synnerhet de som parlamentet lyft fram i sina resolutioner, och säkerställa lämplig uppföljning. Parlamentet noterar att flera människorättsdialoger fortfarande inte hålls i EU:s högkvarter.

EU:s instrument och verktyg för sanktioner, däribland det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter (Magnitskijlagen)

45. Europaparlamentet upprepar sitt stöd för att öka användningen av det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter, tillsammans med andra tillfälliga sanktionsramar, som ett viktigt politiskt EU-verktyg för att främja rättsstatsprincipen,

demokrati och mänskliga rättigheter, och som ett komplement till andra rättsliga instrument. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utvidga tillämpningsområdet för det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter (EU:s Magnitskijlag) och att inkludera korruption, vilket parlamentet redan har begärt flera gånger, samt systematiska förteckningar över förövare av gränsöverskridande förtryck, inbegripet sådana som riktar sig mot diasporagrupper. Parlamentet påminner dock om begränsningarna och den långsamma takten i det nuvarande beslutssystemet för aktivering av dessa instrument och de kryphål i efterlevnadsmekanismerna som gör det möjligt att kringgå dem. Parlamentet upprepar sitt krav på införande av omröstning med kvalificerad majoritet för beslut om det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter. Parlamentet vill se ett jämlikt, principbaserat och fullständigt verkställande av sanktioner och efterlyser åtgärder mot kringgående.

EU-stöd till människorättsförsvarare

46. Europaparlamentet välkomnar att EU-mekanismen för människorättsförsvarare, med sin finansiering genom programmet för mänskliga rättigheter och demokrati inom ramen för instrumentet Europa i världen, under 2024 stödde 10 050 människorättsförsvarare som betraktades som högriskmänniskorättsförsvarare, varav 51 procent var kvinnor, och gav stöd till mer än 700 utsatta journalister i 60 länder under samma period.

47. Europaparlamentet beklagar att vissa mekanismer för skydd av människorättsförsvarare, till exempel ProtectDefenders, inte har tillräcklig finansiering med tanke på behoven, och riktar en uppmaning till EU och medlemsstaterna att stärka budgetstödet och säkerställa flexibel, tillgänglig och långsiktig finansiering för att göra det möjligt för människorättsförsvarare att fortsätta sitt viktiga arbete i en situation där förtrycket ökar.

48. Europaparlamentet understryker den avgörande roll som EU:s delegationer och medlemsstaternas representationer spelar när det gäller övervakning av rättegångar, besök i förvarsanläggningar och stöd till familjer och advokater till förföljda människorättsförsvarare.

49. Europaparlamentet välkomnar 2024 års uppdatering av EU:s handledning om viseringskodexen, som syftar till att klargöra för medlemsstaterna hur fall med människorättsförsvarare kan hanteras på ett flexibelt sätt för att påskynda utsattas ansökningar om visering för kortare vistelse.

50. Europaparlamentet framhåller Sacharovgemenskapens värdefulla roll, bland annat genom Sacharovstipendieprogrammet, när det

gäller att bidra till en bättre förståelse av förtrycket av människorättsförsvarare, dess olika konsekvenser och möjliga sätt att hantera det, även på transnationell nivå. Parlamentet vill att Sacharovgemenskapen ska stärkas ytterligare som en plattform för direkt erfarenhet av att övervaka kränkningar, öka medvetenheten och mobilisera internationella nätverk.

EU-åtgärder på multilateral nivå för att upprätthålla den regelbaserade världsordningen

51. Europaparlamentet välkomnar EU:s insatser för att främja eller stödja resolutioner i FN:s råd för mänskliga rättigheter och FN:s generalförsamling. Parlamentet är oroat över att beslut som nyligen fattats av länder utanför EU om att minska finansieringen till FN:s råd för mänskliga rättigheter och FN-systemet som helhet redan har fått påtagliga konsekvenser för deras förmåga att utföra sitt uppdrag.

52. Europaparlamentet välkomnar att Europarådet har gått i bräschen för att ta itu med brister och främja fastställandet av globala normer och standarder på flera områden som rör mänskliga rättigheter, till exempel könsbaserat våld, den akademiska friheten, skydd av advokater och journalister, AI och de mänskliga rättigheterna.

53. Europaparlamentet är djupt oroat över att Internationella brottmålsdomstolen, dess tjänstemän och samarbetspartner utsätts för hot eller attacker. Parlamentet upprepar sitt starka stöd för Internationella domstolen och Internationella brottmålsdomstolen som nödvändiga, oberoende och opartiska rättsliga institutioner. Parlamentet välkomnar EU:s fortsatta ekonomiska stöd till ICC i denna särskilt svåra tid för internationell rättvisa. Parlamentet beklagar djupt den ihållande underlåtenheten att aktivera EU:s blockerande stadga för att skydda ICC från sanktionernas extraterritoriella effekter.

Team Europe-strategin och demokratistöd

54. Europaparlamentet erkänner värdet av att samordna strategierna för skydd och främjande av mänskliga rättigheter inom EU:s alla institutioner och organ och medlemsstaters representationer som deltar i yttre åtgärder, först och främst mellan medlemsstaternas ambassader och EU-delegationerna i länder utanför EU. Parlamentet erkänner också värdet av att utnyttja parlamentets fulla potential. Parlamentet betonar att flexibla och samordnade strategier bör förbli inkluderande för att EU:s institutionella system med kontroller och motvikter ska kunna fungera fullt ut. Parlamentet betonar sin viktiga roll när det gäller att upprätthålla EU:s värden och mänskliga rättigheter, till exempel genom parlamentarisk diplomati, interparlamentariska dialoger och resolutioner, främja medling och uppmuntra en kultur av dialog och kompromisser, särskilt bland unga

politiska ledare, och stärka kvinnliga parlamentsledamöter, människorättsförsvarare och företrädare för det civila samhället och oberoende medier. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att fortsätta och utöka sin verksamhet på dessa områden genom att öka stödet till EU:s organ. Parlamentet noterar det pågående arbetet inom Team Europe-initiativet för demokrati i flera länder. Parlamentet anser att ett utökat samarbete mellan parlamentets grupp för demokratistöd och valsamordning, kommissionens berörda generaldirektorat och Europeiska utrikestjänsten i hög grad skulle bidra till demokratistödjande verksamhet i länder utanför EU.

Rekommendationer

55. Europaparlamentet uppmanar EU att använda de verktyg som står till dess förfogande för att motverka de växande utmaningarna för multilateralismen i syfte att säkerställa att de internationella institutionernas arbete respekteras även framöver. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att öka sina insatser för att stödja arbetet i FN och alla dess organ, både politiskt och ekonomiskt, också i samband med reformarbetet, för att trygga dess ändamålsenlighet, motverka inflytande från auktoritära och totalitära regimer och säkerställa fortsatt multilateralism som grund för den globala styrningen. Parlamentet uppmanar EU att bygga ut egna understöds- och finansieringserbjudanden som en motvikt till politiskt motiverat tryck och för att värna oberoende förfaranden. Parlamentet upprepar hur viktigt det är att EU och dess medlemsstater talar med en röst i multilaterala forum. Parlamentet uppmanar EU:s delegationer att ha en mer framträdande roll i multilaterala forum, för vilket de bör tilldelas adekvata resurser.

56. Europaparlamentet vill att EU:s särskilda representant ska stödjas i sitt arbete genom ökade resurser och bättre samordning med EU-delegationer runt om i världen, och betonar att begränsad transparens och synlighet – såsom avsaknaden av offentlig rapportering om landsbesök, arbetsprogram och prioriteringar, eller avsaknaden av en särskild webbplats – kan hindra offentlig granskning och ansvarsutkrävande. Parlamentet beklagar djupt att parlamentet, trots kontinuerliga uppmaningar, uteslutits från processen för att välja den särskilda representanten, och uppmanar till en översyn av denna praxis.

57. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att EU:s särskilda sändebud för religions- och trosfrihet utses snarast. Parlamentet understryker vikten av att i tillräcklig utsträckning säkerställa kontinuitet, resurser och synlighet för det särskilda sändebudet så att religions- och trosfrihet verkligen kan främjas i hela världen. Parlamentet betonar att regelbunden rapportering till

Europaparlamentet skulle stärka transparensen och samarbetet på detta område ytterligare.

58. Europaparlamentet vill att apostasilagar och hädelselagar ska upphävas. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att intensifiera insatserna för att skydda tanke-, samvets-, religions- och trosfriheten, ta upp frågan i FN-forum och konsolidera rapporter från EU:s delegationer i frågan. Parlamentet uppmanar kommissionens vice ordförande/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, utrikestjänsten och kommissionen att systematiskt ta upp fall av förföljelse av religiösa minoriteter i politiska dialoger och människorättsdialoger och se till att tanke-, samvets-, religions- och trosfriheten respekteras fullt ut. Parlamentet uppmanar rådet att utnyttja det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter mot enskilda personer och enheter som är ansvariga för allvarliga kränkningar av religions- och trosfriheten. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten att identifiera länder som bör prioriteras för EU-åtgärder för religions- och trosfrihet och att årligen rapportera till parlamentet om framstegen.

59. Europaparlamentet uppmanar med kraft samtliga EU-medlemsstater, i egenskap av stater som är parter i FN-stadgan, Romstadgan och den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, att fullt ut respektera avgörandena från behöriga internationella domstolar, däribland Europadomstolen. Parlamentet uppmanar EU att kräva att tredjeländer, inbegripet unionens viktigaste partner och kandidatländer och potentiella kandidatländer, ska bli parter i Romstadgan. Parlamentet vill att EU och dess medlemsstater ska fortsätta att stödja ICC med de medel som behövs, däribland resurser och politiskt stöd, samt att intensifiera detta stöd. Parlamentet uppmanar eftertryckligen alla medlemsstater att respektera och upprätthålla samtliga ICC-organs åtgärder och beslut, bland annat genom att verkställa ICC:s arresteringsorder. Parlamentet kräver att ICC, dess tjänstemän och dess samarbetspartner skyddas från hot och attacker och upprepar i detta avseende sin uppmaning till kommissionen att skyndsamt aktivera den blockerande stadgan för att skydda ICC från konsekvenserna av sanktioner och göra det möjligt för ICC att fortsätta sin verksamhet under fullständigt oberoende. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillämpa universell jurisdiktion i kampen mot straffrihet.

60. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att anta en ny handlingsplan för jämställdhet efter 2027 som inbegriper behovet av extra stöd till jämställdhet och kvinnors rättigheter och som särskilt tar itu med könsrelaterat våld och behovet av hänsyn till jämställdhetsaspekter i det humanitära biståndet.

61. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att föreslå att ”könsapartheid” ska klassificeras som ett brott mot mänskligheten för att ställa ansvariga för detta brott till svars. Parlamentet efterlyser starkt stöd för den definition av könsapartheid som föreslagits av FN:s arbetsgrupp om diskriminering av kvinnor och flickor.

62. Europaparlamentet efterlyser skydd av civilbefolkningen i samband med väpnade konflikter och inrättande av humanitära korridorer, när sådana är nödvändiga, för att göra det möjligt för civila att undkomma konflikter, samt fördömer eftertryckligen alla angrepp mot civila. Parlamentet efterlyser effektivare skydd för journalister och människorättsförsvarare i samband med väpnade konflikter, eftersom de är särskilt utsatta på grund av sitt arbete med att dokumentera brott mot de mänskliga rättigheterna. Parlamentet betonar att mödrar och barn löper ökad risk för svält och undernäring.

63. Europaparlamentet vill att hänsyn ska tas till deltagande av kvinnor och män med funktionsnedsättning vid utformningen av säker och tillgänglig infrastruktur i återuppbyggnadsprocesserna efter väpnade konflikter eller naturkatastrofer.

64. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att fastställa tydliga indikatorer och tidsplaner i EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati efter 2027 för att mäta framstegen, stärka samstämdheten mellan EU:s inre och yttre åtgärder och specificera bättre kopplingar mellan de prioriteringar som anges i handlingsplanen samt snävare riktmärken.

65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att i högre grad involvera det civila samhället och bättre ta hänsyn till resultaten av samråden vid utformningen och genomförandet av sin utrikespolitik på området för mänskliga rättigheter, däribland samråd med lokala aktörer som befinner sig närmast genomförandenivån.

66. Europaparlamentet efterlyser en tydligt öronmärkt budget för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatlighet i den kommande fleråriga budgetramen, med tydliga jämställdhetsmål och med tillräckligt finansieringsstöd för utvecklingen av demokratiska strukturer och tillväxten av fria medier, även i grannländerna. Parlamentet betonar behovet att även skydda EU:s budget i dess externa dimension eftersom budgeten är ett viktigt verktyg för att uppnå större respekt för de mänskliga rättigheterna och de demokratiska normerna från partnerländernas sida. Parlamentet begär därför att tillämpbara klausuler för mänskliga rättigheter och demokrati införs i det nya instrumentet Europa i världen för finansiering av partnerländer utanför EU. Parlamentet efterlyser en ram för operativa villkor som bland annat gäller för makroekonomiskt stöd, handelsförmåner och viseringslättnader, med tydliga riktmärken

och tillämpbara rättsliga mekanismer för att säkerställa efterlevnad, inbegripet upphävandeklausuler vid ihållande överträdelser.

67. Europaparlamentet insisterar på att länder utanför EU som får EU-stöd inom områdena mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen eller civilsamhällets utveckling måste inrätta oberoende nationella människorättsinstitutioner, till exempel ombudsmän, i enlighet med Parisprinciperna. Parlamentet betonar att förekomsten av sådana institutioner bör vara en förutsättning för stödberättigande.

68. Europaparlamentet uppmanar sina institutionella partner i EU att utforska nya vägar för att förbättra beslutsfattandet, inbegripet omröstning med kvalificerad majoritet, och, när mer flexibla tillvägagångssätt används, såsom Team Europe-strategin, säkerställa att de mänskliga rättigheterna omgärdas av tillräckliga garantier.

69. Europaparlamentet efterlyser en förstärkning av människorättsdialogerna genom tydliga riktmärken och delmål så att framstegen tydligt kan beskrivas och bedömas under varje dialogomgång. Parlamentet efterlyser ett systematiskt och meningsfullt deltagande av civilsamhällesaktörer i dialoger om och uppföljning av mänskliga rättigheter.

70. Europaparlamentet vill att dessa dialoger och deras resultat ska synliggöras i högre grad, bland annat genom offentliggörande av gemensamma pressuttalanden, och att dessa dialoger ska vara resultatinriktade eller baseras på tydliga riktmärken som möjliggör effektiv övervakning, till exempel förhands- och efterhandssamråd med genuina civilsamhällesorganisationer.

71. Europaparlamentet efterlyser ett ökat samarbete med parlamentet i den överläggningsprocess som leder fram till dialogerna. Parlamentet betonar dessutom att EU måste fortsätta att utöva påtryckningar för att dialogerna ska hållas i EU:s högkvarter. Parlamentet anser att det civila samhället och nationella människorättsinstitutioner bör ha en särskild roll när det gäller att övervaka framstegen i genomförandet av dessa mål.

72. Europaparlamentet uppmanar EU att sträva efter att inrätta europeiska och internationella instrument för att garantera tillgång till rättslig prövning och effektiva rättsmedel för personer som drabbats av företags kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Parlamentet efterlyser ett effektivt och grundligt genomförande av de nuvarande EU-reglerna om ansvarsfullt agerande från företagens sida när det gäller mänskliga rättigheter, arbetstagarrättigheter och miljörättigheter, till exempel EU:s lagstiftning om tillbörlig aktsamhet. Parlamentet betonar behovet att upprätta en EU-politik och EU-mekanismer där man på ett ändamålsenligt sätt lyckas förena kraven i den hållbara omställningen med en respekt för lokalsamhällenas försörjningsmöjligheter. Parlamentet uppmanar EU

att främja och skydda lokalsamhällen och urfolks rättigheter i sin utrikespolitik.

73. Europaparlamentet uppmanar EU att beslutsamt åta sig att genomföra Parisavtalet och att stärka det internationella klimatsamarbetet. Parlamentet betonar vikten av att ta itu med klimatförändringarnas konsekvenser för fred och säkerhet på högsta nivå.

74. Europaparlamentet uppmanar EU att bedöma ändamålsenligheten i den verktygslåda som finns att tillgå för att hantera desinformationskampanjer riktade mot EU, särskilt i länder som mottar betydande humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd från EU och i kandidatländer för EU-medlemskap. Parlamentet uppmanar EU att skyndsamt ge sitt stöd till tillförlitliga medier och informationskanaler som främjar myndighetsansvar och stöder demokratiska övergångar, samtidigt som man betonar behovet att bevara principerna om mångfald, transparens och oberoende.

75. Europaparlamentet välkomnar det direktiv som utformats för att skydda journalister och människorättsförsvarare från rättegångsmissbruk och munkavleprocesser. Parlamentet uppmuntrar lagstiftare i länder utanför EU att utarbeta lagstiftning med samma mål, som en del av bredare insatser för att främja och skydda mediernas frihet och mångfald. Parlamentet begär att angrepp på mediefriheten, liksom den ihållande och systematiska urholkningen av rätten till information, ska beaktas i EU:s övervakning av efterlevnaden av internationella avtal.

76. Parlamentet betonar vikten av att ta itu med könsbaserad desinformation och trakasserier på nätet som riktar sig mot kvinnor inom politiken, journalistiken och det civila samhället och som syftar till att tysta avvikande åsikter, undergräva det demokratiska deltagandet och sprida EU-fientliga narrativ. Parlamentet betonar att instrumentet bör innehålla bindande skyldigheter att förebygga, begränsa och åtgärda könsspecifika konsekvenser för de mänskliga rättigheterna. Parlamentet efterlyser proportionella och ändamålsenliga motåtgärder samt förbättrade övervakningsverktyg för att förebygga, avslöja och bemöta sådana företeelser, samtidigt som de grundläggande rättigheterna och yttrandefriheten upprätthålls. Parlamentet efterlyser särskilda stöd- och skyddsåtgärder för att säkerställa kvinnliga journalisters, aktivisters och politikers säkerhet online och offline.

77. Europaparlamentet vill att den akademiska friheten ska främjas som en central del av öppna och demokratiska samhällen.

78. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att erkänna gränsöverskridande förtryck som ett särskilt hot mot de mänskliga rättigheterna, upprätta system för att spåra, dokumentera

och åtgärda det, tillhandahålla utbildning och resurser för brottsbekämpning samt säkerställa ansvarsskyldighet för förövare, däribland statstjänstemän och andra företrädare från länder utanför EU och lokala medhjälpare. Parlamentet betonar att EU i sin respons bör integrera dessa tendenser i riktlinjer för mänskliga rättigheter och i det internationella samarbetet.

79. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsatt stödja människorättsförsvarare och öka detta stöd samt att anta lämpliga rättsliga skyddsåtgärder i EU för att bekämpa gränsöverskridande förtryck.

80. Europaparlamentet påminner om att EU:s ledarskap när det gäller AI och digital diplomati är avgörande för att främja modeller som säkerställer stränga människorättsnormer samt för dess relevans och motståndskraft. Parlamentet uppmanar i detta avseende EU att utöka sin digitala diplomati och AI-diplomati och se till att förordningen om digitala tjänster[9] efterlevs och att tech-företag och sociala medier-plattformar fullgör sina skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter och tar itu med gränsöverskridande förtryck, också mot människorättsförsvarare. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att se till att aktörer som möjliggör digitalt gränsöverskridande förtryck, särskilt inom tech-branschen, ställs till svars.

81. Europaparlamentet upprepar vikten av EU:s valobservatörsuppdrag för en oberoende och opartisk utvärdering av de valprocesser som de övervakar, med tanke på vissa staters ökande inblandning i andra länders val med hjälp av hybridtaktik, inbegripet användning av AI. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten och kommissionen att analysera och till parlamentet rapportera om sina initiativ för att ta itu med de utmaningar som AI innebär i valprocesser. Parlamentet efterlyser skydd för internationella valövervakare. Parlamentet efterlyser uppföljning av antagandet och genomförandet av rekommendationerna från dessa valobservatörsuppdrag i länder utanför EU, och att de inkluderas som en central faktor i förbindelserna mellan EU och det berörda landet utanför EU. Parlamentet framhåller sitt eget bidrag till dessa uppdrag, som är en viktig dimension av parlamentets yttre åtgärder, liksom att utveckla och förbättra metoderna för dem. Parlamentet noterar att det allt oftare inträffar att länder låter bli att bjuda in EU som valobservatör, och uppmanar utrikestjänsten att ta itu med situationen. Parlamentet välkomnar det arbete som utförs av det europeiska initiativet för demokrati och ger på nytt uttryck för behovet att fortsatt stärka dess

---

9 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

arbete och resurser. Parlamentet efterlyser ytterligare ekonomiskt stöd från EU till anordnande av valobservatörsuppdrag.

82. Europaparlamentet efterlyser ökade insatser för att garantera minoriteters deltagande i det offentliga livet samt en ökad representation av kvinnor och ungdomar i valprocesser.

83. Europaparlamentet upprepar sitt fördömande av alla former av rasism, intolerans, antisemitism, islamofobi, förföljelse av kristna, främlingsfientlighet och diskriminering på grund av ras, etnicitet, nationalitet, samhällsklass, funktionsnedsättning, kast, religion, övertygelse, ålder, sexuell läggning eller könsidentitet. Parlamentet efterlyser ett antagande eller en förstärkning av mekanismer för rapportering av diskriminerande beteenden samt tillgång till effektiva rättsmedel, för att bidra till att få ett slut på straffriheten för dem som ägnar sig åt sådana beteenden.

84. Europaparlamentet beklagar att det inte finns någon europeisk samordnare med ansvar för att bekämpa kristofobi, trots att en samordnare har utsetts för att bekämpa islamofobi och trots att kristendomen är den mest förföljda religionen i världen i dag, med mer än 380 miljoner berörda människor.

85. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att anta ett ambitiöst mandat för EU att delta i de pågående förhandlingarna om ett rättsligt bindande FN-instrument för att ställa företag till svars för deras kränkningar av de mänskliga rättigheterna så snart som möjligt. Parlamentet anser att EU bör säkerställa en anpassning av EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen till internationella människorättsnormer och att stärka samarbetet med andra regioner och globala organisationer.

86. Europaparlamentet vill att förhands- och efterhandsbedömningar av situationen för de mänskliga rättigheterna ska genomföras systematiskt och att robusta verkställbara människorättsklausuler ska införas i avtal mellan EU och länder utanför EU, med stöd av en tydlig uppsättning riktmärken och förfaranden som ska följas i händelse av kränkningar. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att säkerställa att människorättsklausulerna i befintliga internationella avtal övervakas aktivt och upprätthålls i praktiken, också genom att avtalen vid behov kan suspenderas, samt att förbättra sin kommunikation med parlamentet om överväganden och beslut angående sådana upprätthållandeåtgärder. Parlamentet upprepar att EU, i händelse av att dess partnerländer – inbegripet de länder som ingår i GSP+-systemet – ihållande bryter mot människorättsklausuler, bör reagera snabbt och beslutsamt, bland annat genom att suspendera de aktuella avtalen, om andra alternativ visat sig vara verkningslösa.

87. Europaparlamentet vill att det inom ramen för EU:s handels- och finansieringsinstrument ska inrättas en portal för hantering av klagomål, eventuellt genom en anpassning av kommissionens gemensamma kontaktpunkt för att göra det möjligt att lämna in klagomål om bristande efterlevnad av människorättsklausuler. Parlamentet betonar att denna portal bör vara tillgänglig, medborgarvänlig och transparent och dessutom öppen för medborgare i länder utanför EU.

88. Europaparlamentet uppmuntrar till noggrann övervakning och bedömning av EU:s delegationers kapacitet för att säkerställa att de alla har en utsedd kontaktpunkt för fall av kränkningar av de mänskliga rättigheterna, med tillräckliga resurser för att kunna reagera på ett effektivt och snabbt sätt. Parlamentet rekommenderar även att EU:s delegationer regelbundet utbildas i de befintliga EU-riktlinjer som rör specifika frågor i anslutning till mänskliga rättigheter. Parlamentet begär att medlemsstaternas ambassader ska engagera sig i försvaret och främjandet av de mänskliga rättigheterna i länder utanför EU på ett mer kraftfullt sätt och aktivt stödja EU-delegationernas roll.

89. Europaparlamentet framhåller att mikroföretag och små och medelstora företag i många delar av världen ofta är motorn i den lokala ekonomin, och att allt fler av dessa drivs av kvinnor. Parlamentet understryker att sådana företag utgör 90 % av företagen och står för 60–70 % av sysselsättningen och 50 % av bruttonationalprodukten globalt. Parlamentet betonar vikten av mikroföretags och små och medelstora företags bidrag till Agenda 2030 och uppnåendet av målen för hållbar utveckling, närmare bestämt målen om utrotning av fattigdom och anständiga arbetsvillkor för alla.

90. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning att prioritera kampen mot korruption eftersom korruption möjliggör angrepp på de mänskliga rättigheterna och demokratin. Parlamentet uppmanar med kraft rådet att äntligen anta ett system för sanktioner mot korruption, som länge har varit en prioritering för parlamentet.

91. Europaparlamentet riktar i detta avseende en uppmaning till EU att intensifiera det diplomatiska samarbetet med länder som fortsatt tillämpar dödsstraffet, i strid med rätten till liv och förbudet mot tortyr, och att uppmuntra till dialog och samarbete i människorättsfrågor och bistå i utvecklingen av rättsliga reformer som skulle kunna leda till ett slutligt avskaffande.

92. Europaparlamentet uppmanar EU att uppdatera tillämpningsområdet för förordningen mot tortyr[10] för att återspegla förändringarna på den internationella marknaden för säkerhetsutrustning och i användningen och missbruket av brottsbekämpningsutrustning samt framväxande utmaningar, framför allt tortyr utanför ramen för frihetsberövande och misshandel under kväsning av fredliga protester. Parlamentet uppmanar EU att främja efterlevnaden av Genèvekonventionen om krigsfångar.

93. Europaparlamentet efterlyser en förstärkning av EU-initiativ för att bekämpa människohandel med fokus på tidig identifiering, skydd där offren (även barn) står i centrum samt ekonomiska störningar av nätverk.

94. Europaparlamentet understryker att det, för att den fulla potentialen i EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare ska kunna utnyttjas, behövs ett grundligt genomförande samt en omfattande översyn i syfte att ta itu med de alltmer sofistikerade metoder som används när människorättsförsvarare förföljs och trakasseras, däribland digitala hot och gränsöverskridande förtryck.

95. Parlamentet vill att tillämpningen av det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter (EU:s Magnitskijlag) ska utvidgas så att det kommer att omfatta sanktioner mot personer som förföljer eller trakasserar människorättsförsvarare, inbegripet försvarare av miljö- och markrättigheter.

°

° °

96. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s säkerhetsråd, FN:s generalsekreterare, ordföranden för FN:s generalförsamlings 80:e session, ordföranden för FN:s råd för mänskliga rättigheter, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och Europeiska unionens delegationschefer.

---

10 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/125 av den 16 januari 2019 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 30, 31.1.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/125/oj).